

" خلاصه بیماریهای طیور از A تا Z "

منبع : WORLD POULTRY November 88

مترجم : دکتر محی الدین نیرومند

1- "Avian Coliform Infections" Coli-Bacillosis

اغلب يك ميكروارگانيسم مهاجم ثانويه طیور در همه سنين مخصوصاً جوجههای گوشتی و بوقلمون بعد از عفونتهای تنفسی یا هر بیماری دیگر میباشد . رشد کاهش و ضریب تبدیل غذایی افزایش یافته و آسیب دستگاه تنفسی نهایتاً " منجر به کاهش ارزش غذایی و اقتصادی لاشه میگردد . مرگ و میر ناشی از این بیماری میتواند قابل توجه باشد . نیتروفورانها و آنتی بیوتیکها معمولاً " درمان خوبی برای این بیماری بشمار میروند .

2- Avian Influenza

این عفونت ویروسی طیف وسیعی از علائم بیماری را منجمله افسردگی ، کاهش تولید ، علائم تنفسی و مقادیر متغیر مرگ و میر ایجاد می نماید . شدت بیماری منوط به سویه

ویروسی است. شکل بسیارحاد بیماری که تحت عنوان طاعون مرغی شناخته میشود یک بیماری قابل توجه است. هیچ واکسنی برای این بیماری وجود نداشته و درمانی نیز پیشنهاد نمیشود. به قسمت Fowl Plague مراجعه شود.

۳. Avian Malaria

آلودگی تک بختمای دستگاه گردش خون درنواحی گرمسیر است که توسط پشه گسترش می یابد. این بیماری باعث کاهش تولید و افزایش تلفات میگردد. هیچ درمان موثری برای آن وجود ندارد.

۴. Avian Mycoplasmosis

سه تیپ اصلی وجود دارد. مایکوپلازماگالی سپتیکوم، م. سینوویه و م. مله آگریدیس این اجرام باعث ایجاد عفونت تنفسی همراه با کاهش تولید تخم مرغ، افزایش ضریب تبدیل غذایی و کاهش قدرت باروری میگردد. م. سینوویه میتواند باعث ورم مفاصل شده و م. مله آگریدیس به بوقلمونها محدود میشود. استرس و عفونتهای نظیر برونشیت عفونی منتج به افزایش شدت روند بیماری میگردد. علائم از اختلال تنفسی تا ضعف پاها متغیر است. عفونت از طریق انواعی از آنتی بیوتیکها قابل کنترل (ولی نه قابل حذف) میباشد. تشخیص از طریق تستهای خونی قابل انجام است. "آنتی ژن" مراجعه کنید. بسیاری از گله های مزرعه های امروزه عاری از مایکوپلازما هستند.

۵. Avian Pasteurellosis

ویای مرغی که توسط پاستورلا مولتوسیدا ایجاد میشود مهمترین بیماری از این دسته است. این بیماری میتواند صرفاً "یک عفونت ملایم یا یک سیتی سمی حاد باشد که منتهی به تلفات ناگهانی سنگین و دیرپای بشود. علائم بسیار متغیر بوده و شامل اختلالات تنفسی، لنگش، لاغری و تورم ریشها میباشد. این عفونت خصوصاً "در بوقلمونها شایع است. آنتی بیوتیکها و سولفونامیدها معمولاً موثر هستند و واکسنها ایمنی معقولی را برای آن ایجاد نمی نمایند. ولی تغییرات وسیعی در پاسخ به هر دوی درمان واکسیناسیون چشم

میخورد - برگشت بیماری پس از درمان شایع است.

۶ Avian Salmonellosis

دوگونه اصلی سالمونلا پلوروم و سالمونلا گالیناروم به ترتیب ایجاد بیماری پلوروم یا اسپال سفید و تیفوئید طیور را می‌نمایند. این بیماریها از طریق انتقال عمودی و عرضی گسترش یافته و در گنجه‌های مادر از طریق تست خون و کشتار مرغان آلوده کنترل می‌گردند. پروتیپهای بسیاری نیز وجود دارند که از آنها سالمونلا تیفی موریوم احتمالاً " شایعترین آنها بوده و ایجاد سپتی سمی و مرگ و میر همراه با جز آحاتی بسیار شبیه به جراحات ناشی از کلی باسیل مینماید. تشخیص آزمایشگاهی برای تعیین هویت دقیق سالمونلاها ضروری است. سالمونلاها در بیسن انسانها میتوانند ایجاد بیماری و مرگ بکنند و بنابراین کنترل آنها یک ضرورت مهم در حفظ بهداشت جامعه است که به دوش صنعت مرغداری است. از نیتروفورانها میتوان برای درمان استفاده نمود.

۷ Avian Staphylococcal Infections

این بیماری در طیور بالغ بویژه در گله‌های مادر وجود دارد. میتواند باعث پیدایش اختلالات متعددی از سپتی سمی تا ورم مفاصل و ورم کف پا (Bumblefoot) نموده و ایجاد درماتیت گانگرنوز بنماید. آنتی بیوتیکها ممکن است برای درمان بیماری کمک کنند ولی درمان مشکل است.

۸ Avian tuberculosis

این بیماری در واحدهای مرغداری صنعتی یا مدیریت خوب بندرت دیده میشود ولی عمدتاً " در گله‌های خانگی شایع است. این بیماری مرغان مبتلا را از مقرین بمرقه بودن انداخته و مرگ و میر آنها را افزایش میدهد. درمانی وجود نداشته و کنترل از طریق رعایت دقیق بهداشت عملی است. سل مرغی مربوط به مرغان مسن در نواحی آلوده به این بیماری میباشد.

۹ Avitaminosis

این حالت که با کاهش راندمان و منعاقب آن به خطر افتادن سلامت گله مشخص می‌شود ناشی از عدم مصرف یا جذب کافی ویتامینها می‌باشد.

۱۰ Bacterial Synovitis

کاهش وزن و عدم تمایل به حرکت بدنیا از بثورات مفاصل حرکتی و کف پا ناشی از باکتریهای است که به استخوانها و مفاصل هجوم می‌برند. باکتریهای مذبذب که باعث چین اختلالات تنفسی می‌شوند عبارتند از استافیلوکوکوس اورئوس و اشریشیا کلی و گاهی نیز سالمونلاها و اریزینیلای.

۱۱ Black Tongue

التهاب دهان و ناحیه فوقانی حلق باعث کمبود ویتامین اسید نیکوتینیک اتفاق می‌افتد.

۱۲ Bumblefoot

تورم کف پا یک عفونت کانونی در پاهای مرغان و بوقلمونها می‌باشد. این بیماری با تنفس و التهاب و لنگش یک یا هر دو پا مشخص می‌گردد. این عفونت معمولاً توسط باکتریهای استافیلوکوکوس آبی که از طریق یک زخم یا کوفتگی وارد یافت یافته است.

۱۳ Cage Layer Fatigue

غذایی همسراه با نازک شدن استخوانها که گاهی نیز منجر به شکستن آنها می‌شود در این بیماری دیده می‌شود. این بیماری اغلب در گله‌های تخمگذار پر تولید تجاری که در قفس نگهداری می‌شوند بوقوع می‌پیوندد. ممکن است در رابطه با کمبود کلسیم و / یا فسفر جیره باشد و گاهی اغلب در مرغان اتفاق می‌افتد که جیره غذایی طبیعی دریافت می‌دارند. درمان با ویتامین D₃ و فسفر اضافی ممکن است نافع باشد.

۱۴ Cardio-hepatitis

بوقلمونهای به سن ۱-۲ هفته را مبتلا می‌سازد. که معمولاً اثرات سریع‌الرشد و جوجه‌ها

بو قلمونهای نریزرگتر جزو مبتلایان هستند . بو قلمونهای تلف شده روی پشتهای خسود می‌میرند . عامل بیماری ناشناخته است . آسیبست درحفرات بدن وبزرگ شدگی قلسب دیده میشود .

Chlamydiosis (Ornithosis) ۱۵

توسط کلامید یا پسی تاسی ایجاد شده و دارای سویه‌های مختلف با درجات متغیری از ضایعات آسیب شناسی میباشد . اغلب در طوطی ها بوده و گهگاهی در اردک ها و بو قلمونهای بومسی دیده میشود .

در بو قلمونها میتواند باعث ایجاد بیماری وتلفات چشمگیری شود . این بیماری ممکن است انسان را مبتلا نموده و دچار ذات الریه ومرگ بساید . درمان با تتراسیکلین ها معمولاً موثر است ولی دوزاز طولانی صدنی لازم است .

Chondrodystrophies ۱۶

این بیماری مجموعه‌ای از نواقص اسکلتی ناشی از ترکیبی از عواملی است که ماهیت آنها کاملاً شناخته نشده‌اند . این عوامل عبارتند از :
میزان رشد ، تراکم وجیره . درگله‌هایی که مواد معدنی و ویتامینهای جیره آنها بالانس میباشد نیز دیده میشود .

Chorioretinitis ۱۷

باعث کوری در بو قلمونها ومرغان تخمگذار میشود . دامپاشی که چشمان آنها مبتلا به این بیماری است ، ظاهری مثل شیشه بیخ زده داشته ومرغان مبتلا در یافتن دانخوری وآبخوری وغیره دچار اشکال میشوند .

Coccidiosis ۱۸

شش گونه مختلف آیمریسا وجود دارند که باعث ایجاد بیماری در مرغان شده و ۳ گونه بو قلمونها را مبتلا میکند . گونه‌های دیگر در اردک ها ، غازها و پرندگان مسابقه‌ای ایجاد بیماری میکند . همه قسمتهای روده میتوانند آلوده شوند . این بیماری در سرتاسر دنیا وجود داشته

وکنترل موثر بسته به این است که مرغها در کجا پرورش داده میشوند. مواد ضد کوکسیدیوز در غذای طیور گنجانده میشوند، کنترل بسیار خوبی را اعمال میکنند ولی دموارد تجویز ناصحیح دارو در غذا و کاهش اشتها، در نتیجه بیماریهای مختلف و غیره موارد شیوع مجدد بیماری دیده میشود. وقتی به طیور محدودیت غذایی داده میشود باید مقدار داروی ضد کوکسیدیوز را افزایش داد. داروهای زیادی هستند که درمان خوبی را اعمال مینمایند. اووسیت آیمیریا نسبت به اغلب مواد ضد عفونی کننده مقاوم میباشد.

Crooked Toes ۱۹

در مرغان گوشتی شایع بوده و ممکن است در نرهای گلههای مادر تخمگذار نیز دیده شود. معمولاً " با سایر اختلالات پا که در گله وجود دارد دیده میشود. عامل بیماری ناشناخته است ولی ممکن است یک فاکتور ارثی دخیل بوده و گاهی نیز در گلههای ریز لامپهای مادون قرمز (بعنوان مادر مصنوعی) دیده شده است.

Curled Toe Paralysis ۲۰

کمبود ویتامین B2 (ریبوفلاوین) این اختلال در جوجه مرغها و جوجه بوقلمونها را افزایش میدهد. این بیماری اغلب در جوجههای تا سن ۳ هفته دیده شده، معمولاً " ناشی از چیرههای ناقص استارتسر میباشد.

Dermatitis ۲۱

التهاب پوست. معمولاً " در رابطه با کمبود ویتامین اسید پانتونیک است ولی میتوان آنرا به عفونت های باکتریایی مخصوصاً " پس از جراحات پوستی نیز مربوط دانست.

Duck Virus Enteritis ۲۲

بیماری است ویروسی که بنام طاعون اردک خوانده میشود. این بیماری سریعاً " در بین گله گسترش یافته و باعث تلفات سنگین میشود. اردکهای مبتلا نسبت به حرکت تمایلی نشان نمیدهند. یک واکسن زنده نسبت به این بیماری وجود دارد، هر چند از آن برای کنترل بیماری در هنگام شیوع استفاده میکنند نه بعنوان پیشگیری کننده.

Duck Virus Hepatitis ۲۳

بیماری حادی است که اردکها بویژه جوجه اردکهای تا سن ۳ هفتگی را مبتلا میکنند. مرگ زودی پس از شروع عفونت اتفاق میافتد. اردکهای مبتلا ممکن است روی یکطرف خود افتاده، پاها بحالت قایق زدن حرکت کرده و تلف شوند. مرگ و میر بین ۵ تا ۶۰ درصد متغیر است. یک نوع واکسن زنده برای این بیماری در دسترس است.

Encephalomalacia "Crazy Chick Disease" ۲۴

آسیب مغزی در رابطه با کمبود ویتامین E در غذا یا نقص در جذب و استفاده از این ویتامین عامل این بیماری است. معمولاً در مرغان جوان و جوجه بوقلمونها دیده میشود. علائم مشخصه عمومی در این بیماری دیده میشود. کاهش مقادیر سلنیوم نیز ممکن است در این رابطه دست اندرکار باشد.

Enlarged Hock Syndrome ۲۵

بزرگ شدن مفصل خرگوشی حالتی است که جوجه بوقلمونها را مبتلا می نماید.

Erysipelas ۲۶

میتواند در هر نوعی از طیور معمولاً در سنین بالاتر از ۳ تا ۴ ماهگی اتفاق افتد. میتواند باعث ایجاد سپتی سمی حاد همراه با تلفات یا اورم مفصل مزمن بشود. درمان و واکسیناسیون معمولاً بسیار موثر هستند.

Exudative Diathesis ۲۷

در مرغان و بوقلمونها جوان دیده میشود. تجمع مایع زرد ژلاتینی در زیر جلد و لای عضلات از مشخصات این بیماریست. این بیماری معمولاً با کمبود یا عدم تعادل ویتامین E و سلنیوم پیوسته است.

Fatty Liver in Layers ۲۸

مرگ ناگهانی ناشی از خونریزی و پارگی کبد بعلت زردی، ماری اتفاق می افتد. معمولاً

در مرغان سنگین وزن در گله‌های پرتولید و مخصوصاً " مرغانی که چربی زیادی در کبد دارند دیده میشود . معمولاً " در آب و هوای گرم اتفاق می افتد . درمان مشکل است ولی افزایش ویتامین به جیره ممکن است مفید واقع شود .

Fatty Liver and Kidney Syndrome ۲۹

در گله‌های يك تا ۴ هفته سن دیده میشود . این بیماری در رابطه با کمبود یا نقص در حذف و استفاده بیوتین است . مخصوصاً " مرغانی که وضع جسمانی خوبی دارند باعث سرگرد ناکهانی میشود . درمان از طریق عناصر مکمل غذا امکان پذیر است . این بیماری با جیره‌های با کلسیم بالا نیز در رابطه است .

Favus (Ringworm) ۳۰

آلودگی قارچی است که توسط تریکوفیتون مکانی نی بوجود آمده و تاج و ریش مبتلایان را آلوده کرده ظاهری خاکستری و پوسته پوسته به این بافتها میدهد . به این بیماری تاج سفید نیز می گویند .

Fleas ۳۱

حشرات جهنده به رنگ سیاه متمایل به قهوه‌ای هستند که اغلب در اماکن کثیف و غیر بهداشتی دیده میشوند .

Fowl plague ۳۲

عفونت فوق حاد با ویروس آنفلوانزا . مرگ و میر اغلب ۱۰۰ درصد است . يك بیماری بسیار مهم و مهلك طیور است . هیچگونه واکسن یا درمانی برای آن وجود ندارد . به قسمت آنفلوانزای مرغی مراجعه کنید .

Fowl Pox ۳۳

این بیماری از طریق حشرات نیش زننده منتشر میشود . به دو شکل الف) پوستی ، با کانونهای رشد یافته زگیل مانند در روی تاج و ریش و ب) دیفتریك با جراحاتی در داخل دهان و نای اتفاق می افتد . شکل اخیر تلفات زیادی را بر گله وارد میسازد . واکسیناسیون گله‌های در حال

رشد باید در نواحی که آبله آندمیک است انجام شود.

Gangrenous Dermatitis ۳۴

نکروز و گانگرنه شدن پوست در هر قسمت از بدن ممکن است در اثر این بیماری اتفاق افتد. باعث تلفات قابل ملاحظه در جوجه‌های ۲-۶ هفته می‌شود. علت آن دقیقاً " روشن نیست ولی کلتیری‌دیا و استافیلوکوکها ممکن است در بروز این بیماری موثر باشند. در گله‌هایی که بر علیه گامبور و واکسینه شده‌اند کمتر شایع است. هیچگونه درمان و پیشگیری موزری وجود ندارد. واکسیناسیون بر علیه بیماری بورس عفونی معمولاً به پیشگیری این بیماری کمک می‌کند.

Haemorrhagic Syndrome ۳۵

بیماری است با عامل ناشناخته که با کمبود ویتامین K تشدید می‌گردد. این بیماری می‌تواند در مرغان در حال رشد بدنبال استفاده از داروهای سولفامیدی که نیازهای طبیعی به ویتامین K را افزایش می‌دهد اتفاق افتد. علائم کلی عبارت از زولیدگی پرها و ابتلا. کنی گله و تلفات بدون وجود علائم بارزی از بیماری می‌باشد.

Helminth Parasites ۳۶

این يك اسم گروهی برای بسیاری از کرم‌های گردی است که در طیور یافت می‌شوند. تعدادی از گونه‌های مهم عبارتند از :

کرم روده کور (هتراکیس گالیناروم) ، که عموماً بی ضرر هستند مگر وقتی این انگلها باعث ایجاد بیماری سرسیاه در بوقلمون بشود ، کرم‌های مجاری تنفسی (سینگاموس تراکئا) که باعث ایجاد سرفه ، خس خس و علائم خفگی نمایی در بین جوجه مرغان و جوجه بوقلمونها میشود ، کرم‌های موثین (کاپیلاریا) که انگل‌های روده‌ای بوده و ایجاد لاغری شدید و سریعی در جوجه‌های در حال رشد کرده و در مرغان تخمگذار باعث افت دائمی تولید می‌گردد و کرم‌های گرد بزرگ (آسکاریدیا) . درمان‌های متفاوتی در دسترس است.

Hexamitiasis ۳۷

انگل تک یا ختای روده‌ای که باعث ابتلا به قلمون و پرنندگان سابقه‌ای شده و منجر به شل شدن مدفوع ، بیقراری ، لاغری و تلفات میگردد . گهگاهی در جوجه‌های نوزاد اتفاق می‌افتد . پیشگیری و درمان مانند هیستومونیازیس است .

Histomoniasis ۳۸

معروف به بیماری سرسیاه . یک بیماری مهم تک یا خت به قلمونهاست ولی در پرنندگان سابقه‌ای و جوجه مرغها نیز دیده میشود . لاغری ، اسهال زرد ، ضعف و گهگاهی تلفات بالا در این بیماری دیده میشود . درمان پیشگیری کننده از طریق غذا در بسیاری از مناطقی لازم است . داروهای متعددی هستند که درمان موثری را اعمال میکنند .

Impact of the Oviduct ۳۹

این بیماری بنام انسداد لوله تخم بر توسط توده‌ای از مواد تخم مرغ نیز خوانده میشود .

Inclusion Body Hepatitis ۴۰

این بیماری توسط آدنوویروسها اتفاق می‌افتد . در مرغان گوشتی ، پولت و پرنندگان سابقه‌ای در سنین بین ۳ تا ۶ هفتگی باعث افزایش تلفات میشود . در مرغان گوشتی باعث کاهش میزان رشد و افزایش ضریب تبدیل غذایی میشود . هیچگونه درمان یا واکسن موثری وجود ندارد .

Infectious Avian Encephalomyelitis (Epidemic Tremor) ۴۱

بیماری است ویروسی که میتواند در مرغان باعث تلفات سنگینی با علائم عصبی تا سنین ۵ هفتگی بشود . در گله‌های تخمگذار میتواند باعث افت تخم مرغ بشود . عفونت بطور عمودی و عرضی از گله مادر به فرزندان منتقل میشود . همه مرغان مادر و پولت های جایگزین باید بین سنین ۹ و ۱۴ هفتگی واکسینه شوند . واکسن در جوجه‌های جوان میتواند باعث ایجاد بیماری شود .

Infectious Bronchitis ۴۲

عفونت ویروسی است که باعث ایجاد بیماری تنفسی و آسیب کلیوی در پرنندگان جوان میشود

که منجر به کاهش رشد و افزایش ضریب تبدیل غذایی در طیور گوشتی میگردد. در پرندگان تخمگذار کاهش تولید و کاهش کیفیت پوسته تخم مرغ از این بیماری منتج میشود. عفونت در پرندگان جوان اغلب با کلی باسیلوز و مایکوپلاسموز درمانگاهی دنبال میشود. واکسنهای غیرفعال شده وزنده ایمنی بسیار خوبی را در صورت استفاده صحیح ایجاد میکنند. بسیاری از انواع واکسنهای برونشیت عفونی در ترکیب با واکسن نیوکاسل بکار میروند. تشخیص از طریق انجام تست های خون میباشد.

Infectious Bursa Disease (Gumboro) ۴۳

بیماری ویروسی بسیار عفونی است که در جوجه های سن ۲ تا ۶ هفتگی تلفات شدید و کاهش رشد ایجاد میکند. در جاهاییکه گله های مرغ نگهداری میشوند شایع است. بیماری از این نظر دارای اهمیت ویژه ای است که روندهای ایمنی پرندگان آسیب دیده و بنا بر این مرغ مبتلا پاسخ موثری نمیتواند به واکسیناسیون بیماریهای مختلف داده و گله در معرض انواع بیماریها قرار میگیرد. واکسنهای زنده و کشته برای این بیماری ساخته شده و در دسترس است. این واکسنها مقادیر بالایی از پادتنهای مادری را در جوجه ها ایجاد میکند که ۴ تا ۵ هفته آنها را ایمن می نماید. تشخیص از طریق کالبدگشایی و سرولوژی امکان پذیر است.

Infectious Laryngo-tracheitis ۴۴

یک بیماری بسیار عفونی ویروسی در مرغان گوشتی، پولتها و مرغان تخمگذار است. شکل حاد بیماری توسط مرگ و میر با لا و سرفه خون مشخص میشود ولی البته شکل تحت حاد و مزمن هم اتفاق می افتد. این بیماری با انتقال مکانیکی و احتمالاً " توسط باد منشر میشود. واکسیناسیون موثر است ولی باید ادامه داشته باشد.

Kerato-Conjunctivitis ۴۵

زخم شدن قرنیه در قسمت جلویی چشم توسط مقادیر بالای آمونیاک در جایگاههای نگهداری طیور اتفاق می افتد. پرندگان مبتلا بیحال بوده و پرها زولیده و چشمان آنها بسته است. تنها درمان کاهش سطح آمونیاک است.

Leucocytozoonosis ۴۶

انگلهای تک یافته‌ای هستند که توسط حشرات مکنده خون به طیور منتقل میشود. این بیماری باعث کاهش اشتها و در موارد شدید باعث کم خونی میگردد.

Leukosis ۴۷

نام گروهی برای تعدادی از بیماریهای مولد تومور هستند که توسط ویروسهای توموری RNA اتفاق افتاده و عمدتاً " مرغان باسنین یا لاتراز ۲۰ هفته را مبتلا میکنند. تومور در کبد، کلیسه بورس، طحال، استخوان و تخمدانها دیده میشود. بیماریهای لکوز کمپلکس مشتمل بر لکوز اریتروئید، لکوز لنفوئید، لکوز میلوئید و اوستئوپتروز میباشد. امروزه این بیماری تقریباً " از واحدهای اصلی مرغ مادر حذف شده است. هیچگونه درمان یا واکسنی وجود ندارد.

Lice ۴۸

انگل جلدی مخصوصاً " در اطراف مقعد و زیر بالها میباشد. آلودگی شدید میتواند راندمان گله را کاهش دهد. گونه‌هایی از شپش‌ها عبارتند از :

شپش زرد جوجه‌ها (*Menocanthus Stramineus*) ، شپش سر مرغ (*Cuculotogastes heterographus*) و شپش بره‌ای (*Lipeurus Caponis*). گونه‌های دیگری نیز هستند که میتوانند بوقلمونها، غازها و غیره را مبتلا نمایند.

Marble Spleen Disease ۴۹

عفونت آدنو ویروسی است که با مرکز ناگهانی در قرقا و لپا مشخص میشود. این پرنده‌گسان در اثر خیزناگهانی ریه‌ها باعث خفگی تلف میشوند. بزرگ شدن طحال در این بیماری مشهود است. هیچگونه واکسن یا درمانی در دسترس نمیباشد. این بیماری در جوجه مرغان نیز اتفاق می‌افتد ولی با شدت کمتر.

۵۰ Marek's Disease

عامل آن نوعی هیرپس ویروس است . سیستم عصبی را مبتلا نموده و در هر اندام احشائی و عضله اسکلتی میتواند ایجاد تومور نماید . مرگ و میر در پرندگان واکنیسه نشده تا ۳۰ درصد یابیشتر هم میرسد . تومورهای حمامه از این بیماری در مرغان گوشتی میتواند موجب کاهش ارزش اقتصادی و غذائی لاشه نیز گردد . واکنیسه که به جوجههای یکروزه داده میشود کاملاً موفقیت آمیز بوده ولی گاهی اغلب بعلت نارسائی ضد عفونی جایگاهها ایمنیت طیور شکسته میشود .

۵۱ Mites

انگلهای مکنده خون هستند که باعث تخریب و ناراحتی پرندگان شده و میتوانند عامل کم خونی و کاهش راندمان وحتى مرگ و میر آنها بشوند . مایت قرمز (*Dermanyssus gallinae*) کاملاً شایع میباشد . این انگل در طول شبسب از پرندگان تغذیه نموده و در طول روز استراحت میکنند . برعکس ، مایت مرغان در مناطقی شمالی (*Ornithonyssus Sylvarum*) بطور دائم در روی مرغ زندگی میکند .

نوعی مایت فلس پای مرغان (*Knemidocoptes - Mutans*) نیز وجود دارد که در فلس پاها ایجاد سوراخهایی میکند همچنین مایت کیسه هواش (*Cytodites nudus*) که ریهها و کیسههای هوایی را آلوده میکند . مایتها اغلب در شرایط پائین بودن بهداشت و مراتع آزاد وجود دارند . درمان با مواد حشره کش عملی میباشد .

۵۲ Moniliasis

آلودگی قارچی است که توسط *Candida albicans* ایجاد شده و دهان و چینه دان را مبتلا می نماید . این بیماری که بنام Thrush هم خوانده میشود ، بیماری بسیار مسری است که معمولاً جوجه بوقلمونها را مبتلا میکند هیچ علامت دقیقی در مورد این بیماری وجود ندارد . ضایعات نعشی نشان دهنده ظاهری

حوله‌ای در لایه داخلی چینه دان است.

Muscular Dystrophy ۵۳

استحاله‌ای شدن و نکرور عضلات در این بیماری بوقوع می‌پیوندد. این بیماری بیشتر در بین جوجه بوقلمونها شایع بوده و در رابطه با جیره‌هایی است که مقادیر کمتری از اسید آمینه‌های مترونین و سیستین دارند. این حالت با افزایش ویتامین E در جیره غذایی در میان می‌شود. این اختلال معمولاً همراه با دیابتز اکسوداتیو که آن نیز در نتیجه کمبود ویتامین E حاصل می‌شود اتفاق می‌افتد.

Mycotoxicosis ۵۴

آفلانوکسین و بسیاری دیگر از سموم قارچی توسط قارچهایی که در مواد اولیه جیره پسا دان آماده رشد میکنند ترشح می‌شود. این سموم بسیار پایدار بوده و تا مدت‌های نامشخص در غذا باقی می‌مانند. علائم مسمومیت از خفیف تا شدید و حتی مرگ متغیر است.

بی اشتها، نیز جزو علائم بوده و شاید به علت بدمزه بودن غذا باشد و در نتیجه لاغری، اسهال تشنگی و زینگی‌ری بچشم می‌خورد.

کندی رشد و کاهش تولید از علائم هینگگی آنست، اغلب آسیب شدید کبدی، کلیوی و غیره وجود داشته و در ایمنی مداخله می‌نمایند. تشخیص بیماری در پرندگان ممکن است غیر ممکن باشد. موادی در بازار وجود دارند که از رشد قارح در غذای انبار شده جلوگیری می‌نمایند. هیچ درمانی برای این بیماری وجود ندارد ولی افزایش ویتامین به جیره می‌تواند مافع باشد.

New Castle Disease ۵۵

بیماری ویروسی بسیار مسری است که همه طیور تجاری را می‌توانند مبتلا نماید. این بیماری باعث اختلالات تنفسی، عصبی، اسهال، لاغری مفرط و دپرسیون و گاهی تلفات بسیار سنگینی می‌شود. موارد شیوع بیماری از نسبتاً "ملائم تا فوق حاد متغیر می‌باشد. در طیور جوانتر باعث کاهش شدید در رشد و بیماری ثانویه ظویل‌المدت مثل کلی باسیلوز و ورم کینه‌های هواشی می‌شود. افت شدید تخم مرغ و کاهش کیفیت پوسته تخم مرغ در مرغان تخمگذار

مشاهده میگردد. کنترل بیماری از طریق بیک برنامه واکسیناسیون مناسب و تجویز صحیح واکسن عملی میباشد. این بیماری از نظر اقتصادی دارای اهمیت ویژه‌ای است.

۵۶. Oregon Muscle Disease

معمولا "درگله مادر بوقلمون هنگام ذبح دیده میشود ولی در بوقلمونهای سنگین و گله مادر مرغان تخمگذار نیز دیده میشود. استحاله عضله داخلی سینه‌ای اتفاق افتاده و برنگ سیسز درمی‌آید. یافتن لاشه‌های مبتلا هنگام بازرسی گوشت مشکل است ولی این بیماری باعث کاهش ارزش لاشه میشود. نارسانی خون رسانی به عضلات همراه با ترمینات بدنی سنگینی به بروز این بیماری کمک می‌نماید. درمان یا روش پیشگیری برای این بیماری وجود ندارد.

۵۷. Pendulous Crop

در مرغان و بوقلمونها اتفاق می‌افتد. علت مشخص نیست ولی بیماری مارک و آلودگیهای قارچی ممکن است در رابطه با این بیماری موثر باشند. هر دو شکل عمومی و پراکنده بیماری در گله اتفاق می‌افتد. درمان موثری وجود ندارد.

۵۸. Perosis

این بیک اصطلاح آسیب شناسی است که به تغذیدن تانوسون مغفل خرگوشی به بیک طرف دلالت میکند. این حالت معمولا "در رابطه با ناهنجاریهای اسکلتی نظیر بیج خوردگی پسا اتفاق می‌افتد. در جوجه‌های جوان بیماری توسط کمبود سنگنز نیز اتفاق می‌افتد ولی نادر است.

۵۹. Poisoning

بسیاری از ترکیبات شامل بعضی از مواد ضد عفونی کننده و حشره کشها و مقادیر زیاد از مسواد مغذی خاص و دارو هان نسبت به طیور سمی هستند. به قسمت آفلاتوکسیکوز و سندرم چربی سمی مراجعه کنید.

۶۰. Pseudotuberculosis

بعلت یرسینیا اتفاق می‌افتد. موجب سیتی سمی و مرگ و میر میشود. درمان با تتراسیکلین

عملی است ولی هیچگونه واکسنی وجود ندارد.

Pullet Disease ۶۱

معمولا " جوجه‌های در حال رشد و مرغ‌ان تخمگذار را در اوایل تابستان مبتلا نموده و ایجاد اختلالات گوارشی و کاهش تولید میکند. تاج پرندگان مبتلا به رنگد آبی سفوانی در آمده و تلفاتی نیز وجود دارد. علت ناشناخته است. زمانی به تغذیه با گندم جدیداً " دروشده زبط داده میشد ولی امروزه اعتقاد بر این است که يك عفونت ویروسی است. این بیماری زیاد شایع نیست.

Rickets ۶۲

نرم شدن استخوانهای جوجه‌های جوان مقادیر صحیح کلسیم ، فسفر و ویتامین D جیره باید بتواند این بیماری را حذف کند.

Round Heart Disease ۶۳

اغلب مرغ‌ان لگهورن ۶ - ۱۲ ماهه را مبتلا میکند هیچ علامتی دیده نشده و مرگ اغلب بطور ناگهانی اتفاق می افتد. کالبد گشایی نشان دهنده بزرگی قلب ، بدشکلی و رنگ پریدگی است

Ruptured Gastrochemius Tendon ۶۴

سیز شدن ساق پا در جوجه کبابیها ، خروسهای اخته شده و گله بالغ در این بیماری دیده میشود. اعتقاد بر این است که این بیماری در رابطه با روشهای تغذیه میباشد. به این صورت که پائین بودن پروتئین جیره استارتر و وقوع این بیماری در مرغ‌ان سنگین را کاهش میدهد. اینحالت همچنین در تنوسینوویت ویروسی دیده میشود. تاندون درست از بالای مفصل خرگوشی پاره شده و گانونهای رشد یافته ند ولی ، خون ریزی و تورم سبزرنگ دیده میشود.

Spirochaetosis ۶۵

در نواحی گرمسیر اتفاق افتاده و باعث سپتی سمی ، لاغری ، اسهال سبز ، کاهش تولید و مرگ و میرشود. توسط حشرات و کنه‌ها منتشر شده و انتشار آن در گله بصورت جانبی نیز اتفاق می افتد. درمان با آنتی بیوتیکها صورت میگیرد.

Spondylolisthesis ۶۶

"خمیدگی پشت" در مرغان گوشتی ۶ - ۲ هفتگی بویژه در بین سویه‌های سریع‌الرشد اتفاق می‌افتد. مرغان مبتلا به علت بدشکلی در ستون فقرات روی مفاصل خرگوشی خود زمینگیر میشوند.

Stunting and runting Syndrome ۶۷

به این بیماری، بیماری هلی کوپتر و سندرم سوء جذب هم می‌گویند. عامل ناشناخته است ولی انواعی از ویروسها که باعث ابتلا روده‌ها و دژنراسیون لوزالمعده میشوند مشکوک به تولید این بیماری هستند. علائم زیادی منجمله ضعف رشد و بدپر در آوری در آن دیده میشود. هیچ‌گونه درمان یا ضابطه پیشگیری مشخص نشده است. تلفات زودرس سنگین ممکن است در این بیماری دیده شود. این بیماری در مرغان گوشتی و پولتهای جایگزین دیده میشود.

Sudden Death Syndrome ۶۸

به این بیماری، بیماری حمله قلبی و flipovers نیز گفته میشود. به بخش سندرم مرگه حاد مراجعه شود.

Tibial dyschondroplasia ۶۹

بند بدشکلی اسکلتی است که بویژه در مرغان گوشتی، بوفلمونها و اردکها دیده میشود. همراه با افزایش مرغان وارده افزایش می‌یابد. عامل نامشخص است هیچگونه درمان موثری وجود ندارد.

Toxic fat Syndrome ۷۰

زهرابهائی که در اثر نگهداری نامصحیح چربیهای حیوانی تولید شده‌اند باعث ایجاد این سندرم میباشند. باعث آب آوردگی شکم، اختلالات قلبی و مرگ میشود.

Trichomoniasis ۷۱

انگلی است بنام *Trichomonas gallinae* که باعث ایجاد جراحات

زرد دهانی میشود. در کبوتران بیشتر از سایر طیور شایع است. باعث ایجاد بیماری در روده‌های کور پرندگان مشابه‌ای میشود.

Turkey Rhinotracheitis (TRT) ۷۲

یک بیماری جدید ویروسی در بوقلمونهاست که آنها را از سن ده روزگی تا آخر عمر مبتلا میکند. سینوسها و نای متورم شده و در گله‌های مادر در تولید تخم مرغ و قابلیت جوجه درآوری مداخله مینماید. عفونت ثانویه که باعث تورم شدید کیسه‌های هوایی و کلی باسیلوز میشود، مخصوصاً "در پرندگان مسنی که جهت کشتار به کشتارگاه میروند شایع است. این بیماری امروزه شیوع زیادی دارد. درمان مشکل بوده و گاهی غیرممکن است.

Twisted leg ۷۳

بدشکلی اسکلتی در بین بعضی از پرندگان در گله گوشتی یا بوقلمون میباشد که باعث کاهش ارزش لاشه و ضررهای اقتصادی میشود. دلائل این عارضه زیاد است.

Vent Gleet ۷۴

آماس کلوآک بابوی بسیار زننده است که گاهی شایع بوده ولی امروزه نادر است. احتمالاً یک بیماری مقاربتی مسری است. ولی عامل آن ناشناخته است.

Vices ۷۵

کابی بالیسم، تخم مرغ خوری و پر خوری مشکلاتی هستند که از مدیریت بد، تغذیه ناکافی یا شرایط نامساعد محیطی ناشی میشوند. کنترل موارد ذکر شده به بهبود وضعیت کمک میکند البته کاهش شدت نور، پمادها و اسپری‌های ضد نوک زنی و امکاناً "نوک چینی نیز موثر است.

Viral Tenosynovitis ۷۶

یک عفونت رترو ویروسی است که موجب آسیب تاندونهای پاها میشود. این نازاختی باعث

ضعف مرغان گوشتی که دارای ساقها و مفاصل خرگوشی متورم هستند و گاهی پارگی تاندونها می شود. این اختلال باعث کاهش رشد و افزایش ضریب تبدیل غذایی میگردد. بیماری اغلب با سایر عفونتها همراه است. در بعضی از کشورها واکسنهایی برای بیماری دردسترس است.

۷۷. Visceral Gout

اغلب در جوجه‌ها و مرغان تخمگذار در همه سنین اتفاق می افتد. معروف به نارسائی کلیوی است که معمولاً "دچار تورم بوده" و پیرازسویات اوراتی می باشد. و داخل اندامهای داخلی، عضلات و مفاصل بصورت رسوبات سفید گچی یافت میشوند. این مسئله میتواند بصورت یک مشکل گله‌ای با تلفات سنگین بروز نماید. اغلب با کمبود آب آشامیدنی دیده میشود.

۷۸. Yolk Sac Infection

یک عامل اصلی تلفات در جوجه‌های زیر ۴ - ۳ روزه می باشد. این بیماری توسط چندین نوع باکتری منجمله باسیلوس سرئوس، استافیلوکوکوس اورئوس، اشریشیاکلی، کلستریدیوم اسپوروزنز و کلستریدیوم ولشی و گاهی سالمونلاها و پseudomonas ایجاد میشود. آنودگی شدید در هنگام هچ بایک یا چند نوع از این عوامل باعث ایجاد توکسمی و مرگ در سینی های جوجه کشی در چند روز اول پرورش میشود. تلفات ناشی از این بیماری بعد از روز ۸ - ۶ پرورش قطع میشود. // ح